

KARTA KURSU

Nazwa	Wsparcie psychologiczne w sytuacjach trudnych	
Nazwa w j. ang.	Psychological support in difficult situations	
Koordynator	Dr Aleksandra Wójciak	Zespół dydaktyczny
		Dr Aleksandra Wójciak
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studentów z przeglądem teoretycznych i praktycznych podjęć związanych ze wsparciem psychologicznym w sytuacjach trudnych. Wskazane zostaną rodzaje i źródła wsparcia oraz jego osobowościowe i kulturowe uwarunkowania. Szczególna uwaga poświęcona zostanie wybranym sytuacjom trudnym i ich specyfice. Studenci poznają podstawowe umiejętności pomocne w radzeniu sobie z nimi.

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość podstawowych koncepcji i teorii psychologicznych z zakresu wprowadzenia do psychologii, psychologii społecznej i psychologii rozwoju człowieka w biegu życia
Umiejętności	Podstawowe umiejętności w zakresie czytania ze zrozumieniem tekstów naukowych, także w języku angielskim
Kursy	-

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01. Ma wiedzę z zakresu podstawowych działów psychologii	KW_15
	W02. Zna i rozumie podstawowe koncepcje psychologiczne	KW_16
	W03. Zna zachowania zwierząt i człowieka w aspekcie wzajemnych relacji	KW_17

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01. Posługuje się specjalistyczną literaturą naukową w języku ojczystym	K_U03
	U02. Potrafi przygotować dobrze udokumentowane opracowania, wystąpienia ustne i prezentacje dotyczące wybranych problemów w zakresie studiowanego kierunku	K_U06
	U03. Wykorzystuje zdobytą wiedzę specjalistyczną do interpretacji zebranych danych empirycznych	K_U07

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01. Rozumie konieczność uczenia się przez całe życie oraz stałego aktualizowania specjalistycznej wiedzy	K_K01
	K02. Potrafi korzystać z różnorodnych źródeł informacji naukowej oraz krytycznie oceniać przedstawione tam treści	K_K02
	K03. Potrafi działać indywidualnie według wskazówek oraz jest gotowy do pracy w zespole	K_K04

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	20			30								
50												

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład: Wykład połączony z prezentacją multimedialną

Ćwiczenia: Dyskusja nad czytаныmi tekstami, praca w grupach, analiza studium przypadku, debata, odgrywanie ról.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne (kolokwium zaliczeniowe)
W01		x					x	x				x	
W02		x					x	x				x	
W03		x					x	x				x	
U01							x	x				x	
U02							x	x				x	
U03							x	x				x	
K01								x					
K02							x	x					
K03		x					x	x					

Kryteria oceny

Wykład: test egzaminacyjny
 Ćwiczenia: aktywność na zajęciach (możliwe 2 nieobecności), wykonanie projektów zaliczeniowych
 Egzamin: test jednokrotnego wyboru z wykładów; na uzyskanie oceny pozytywnej wymagane jest uzyskanie powyżej 60% plus 1 punkt maksymalnej punktacji

Uwagi

studia jednolite magisterskie stacjonarne, kierunek Psychologia i Biologia Zwierząt

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykład:

1. Pojęcie wsparcia społecznego- definicje, rodzaje, źródła wsparcia, wybrane koncepcje teoretyczne
2. Wsparcie a osobowość
3. Wsparcie w perspektywie międzykulturowej
4. Sytuacje trudne według T. Tomaszewskiego
5. Wsparcie społeczne a wydarzenia stresowe, stres w pracy i sytuacja bezrobocia
- 6-8. Wsparcie w wybranych trudnych sytuacjach dnia codziennego- osoby w kryzysie, osoby zmagające się z chorobą, osoby doświadczające traumy, osoby w sytuacji katastrofy
9. Kontekst wsparcia w relacji człowiek- zwierzę
10. Sytuacje trudne w relacji człowiek- zwierzę

Konwersatorium:

1. Wsparcie i sytuacja trudna w kontekście jednostki
2. Relacja pomagania
- 3-4. Umiejętności komunikacyjne i ich znaczenie dla skutecznego wsparcia drugiej osoby
5. Zasoby a wsparcie
6. Radzenie sobie z sytuacją trudną
7. Interwencja kryzysowa: sytuacje kryzysowe w kontekście praktycznym i teoretycznym
8. Procedura niebieskiej karty, przemoc względem zwierząt
9. Proces żałoby, wsparcie w żałobie po stracie bliskiej osoby
10. Psychologiczna analiza przeżyć osób po stracie zwierzęcia towarzyszącego
11. Kryzys suicydalny
12. Kryzys środowiskowy
13. Radzenie sobie z chorobą własną/ osoby bliskiej
14. Gdzie szukać wsparcia w sytuacjach trudnych?
15. Wsparcie w kontekście zwierząt- przegląd wybranej literatury

Wykaz literatury podstawowej

Wykład (wskazane fragmenty):

- Sęk, H., Cieślak, R. (2012). *Wsparcie społeczne, stres i zdrowie*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Hennel-Brzozowska, A. (2016), *Empowerment, czyli dodawanie siły w praktyce psychologicznej*, Kraków: Wydawnictwo Scriptum.
- Kubacka-Jasiecka, D. (2010). *Interwencja kryzysowa: Pomoc w kryzysach psychologicznych*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.
- Clark, C., Classen, C., Fourn, A., & Shetty, M. (2015). *Treating the trauma survivor: An essential guide to trauma-informed care*. Routledge, Taylor & Francis Group.
- Devaney, J., Bradbury-Jones, C., Macy, R. J., Øverlien, C., & Holt, S. (red.). (2021). *The routledge international handbook of domestic violence and abuse*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429331053>
- Bielecka, U., Mirucka, B. (2014). Psychologiczna analiza przeżyć osób po stracie zwierzęcia towarzyszącego. *Czasopismo Psychologiczne – Psychological Journal*, 20(2), 273-279.
- Mirucka, B., Bielecka, U. (2014). Intrapsychiczne i interpersonalne funkcje relacji człowieka ze zwierzęciem towarzyszącym. *Psychologia Społeczna*, 9 3 (30), 338–347.
- Durka, K., Szymańska, J., Dukowicz, A., Zięba, K. (2015). Psychologiczne konsekwencje więzi człowiek-zwierzę. W: M. Kuczera, K. Piech (red.), *Zagadnienia aktualnie poruszane przez młodych naukowców* (s. 62-67). Kraków: CREATIVETIME.
- Girczys-Poedniok, K., Pudło, R., Szmylak, A., Pasierb, N. (2014). Zastosowanie terapii z udziałem zwierząt w praktyce psychiatrycznej. *Psychoterapia*, 11, 3, 171–176
- Tarnawska, M. (2021). Zwierzęta i ich znaczenie dla rozwoju dziecka. *Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna*, 9, 2(18), 73–83.
- Ornacka, K., Żuraw, K., Miś, L. (2013). Zooterapia jako innowacyjna metoda pracy socjalnej wspierająca jakość życia seniorów. *Zeszyty Pracy Socjalnej*, 18(3), 175- 186.
- Kurzeja, A., Godawa, J. (2009). Wykorzystywanie zooterapii w terapii pedagogicznej na przykładzie terapii z udziałem psa. *Chowanna*, 1, 85-96.
- Łukaszewski, W. (2015). Koncepcje sytuacji trudnych: krok naprzód, czy krok wstecz? *Czasopismo Psychologiczne – Psychological Journal*, 21, 1, 33-38.
- Konwersatorium (wskazane fragmenty):**
- Okuń, B. F. (2002). *Skuteczna pomoc psychologiczna*. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia, Polskie Towarzystwo Psychologiczne.
- Czabała, Cz., Kluczyńska, S. (red.) (2015). *Poradnictwo psychologiczne*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Kubacka-Jasiecka, D. (2010). *Interwencja kryzysowa: Pomoc w kryzysach psychologicznych*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.
- Kulpa, M., Kosowicz, M., Flaga-Łuczkiwicz, M., Stypuła-Ciuba, B. J. (2019). Strategie radzenia sobie z chorobą i poczucie własnej skuteczności u pacjentów chorych onkologicznie. *Palliative Medicine/Medycyna Paliatywna*, 11(2), 81-87.
- de Walden- Gałuszko, K. (2011). *Psychoonkologia w praktyce klinicznej* (s. 7-14). Wydawnictwo Lekarskie PZWL.
- Sesiuk, A., Rzepiela, L. (2016). Wybrane zaburzenia psychiczne w przebiegu chorób nowotworowych. *Psychiatria i Psychologia Kliniczna*, 16(1), 21-26.
- Bielecka, U., Mirucka, B. (2014). Psychologiczna analiza przeżyć osób po stracie zwierzęcia towarzyszącego. *Czasopismo Psychologiczne – Psychological Journal*, 20(2), 273-279.

Sikora, K. (2020). „Niebieskie Karty” a przemoc wobec zwierząt. *Edukacja Etyczna*, 17, 169- 183.

Mirucka, B., Bielecka, U. (2014). Intrapsychiczne i interpersonalne funkcje relacji człowieka ze zwierzęciem towarzyszącym. *Psychologia Społeczna*, 9 3 (30), 338–347.

Durka, K., Szymańska, J., Dukowicz, A., Zięba, K. (2015). Psychologiczne konsekwencje więzi człowiek-zwierzę. W: M. Kuczera, K. Piech (red.), *Zagadnienia aktualnie poruszane przez młodych naukowców* (s. 62-67). Kraków: CREATIVETIME.

Gircys-Poedniok, K., Pudło, R., Szymbak, A., Pasierb, N. (2014). Zastosowanie terapii z udziałem zwierząt w praktyce psychiatrycznej. *Psychoterapia*, 11, 3, s.171–176.

Tarnawska, M. (2021). Zwierzęta i ich znaczenie dla rozwoju dziecka. *Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna*, 9, 2(18), 73–83.

Ornacka, K., Żuraw, K., Miś, L. (2013). Zooterapia jako innowacyjna metoda pracy socjalnej wspierająca jakość życia seniorów. *Zeszyty Pracy Socjalnej*, 18(3), 175- 186.

Kurzeja, A., Godawa, J. (2009). Wykorzystywanie zooterapii w terapii pedagogicznej na przykładzie terapii z udziałem psa. *Chowanna*, 1, 85-96.

Wykaz literatury uzupełniającej

Heszen, I. (2013). *Psychologia stresu: Korzystne i niekorzystne skutki stresu życiowego*. Wydawnictwo Naukowe PWN.

Lis-Turlejska, M. (2005): *Traumatyczne zdarzenia i ich skutki psychiczne*, Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Psychologii PAN.

Karaszewska, H., Silecka-Marek, E. (red.) (2016). *Sytuacje trudne w perspektywie jednostkowej i społecznej*. Wydawnictwo Naukowe UAM.

Ritblatt, S. N., Hokoda, A. (red.). (2023). *From trauma to resiliency: Trauma-informed practices for working with children, families, schools, and communities*. Routledge.

Badura-Madej, W. (1999). *Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej*. Katowice: Biblioteka Pracownika Socjalnego

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	0
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	15
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	18
Ogółem bilans czasu pracy		100
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4